

Van 26 maart t/m 2 april 2021 zijn het de [Media Ukkie dagen](#), georganiseerd door [Netwerk Mediawijsheid](#). De dagen zijn bedoeld voor ouders, professionals in kinderopvang, scholen en bibliotheken om hen te helpen om hun kind van 0-6 jaar goed om te laten gaan met media. Elk jaar is er een thema en dit jaar is dat **'Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet'**. In een [gratis toolkit](#) worden tips gegeven om met je kind of leerlingen aan de slag te gaan.

Wat is Media?

Een medium is een middel om een bericht te versturen. Het is een transportmiddel van informatie, communicatie en entertainment. Zelf zijn we ook een medium. Het meervoud van medium is media. Tijdens de Media Ukkie Dagen wordt er gebruik gemaakt van allerlei soorten media, dus niet alleen digitaal. Vanuit die gedachte hebben ze de activiteiten verdeeld onder de kopjes lezen, kijken, luisteren, doen en spelen.

Een thema met een prentenboek

In januari zorgde ik altijd dat we een thema rondom een prentenboek deden. Het was de periode van de CITO, toen nog verplicht, dus had je door het gebruik van een prentenboek meer mogelijkheden om de groepen te splitsen etc. Een van mijn favoriete boeken die we gebruikt hebben is 'Goed gedaan, Sam!'. Het gaat over een beer die samen met zijn moeder cakejes heeft gebakken en die vervolgens rond gaat brengen bij de burens. Er zit mooie taal in en ook bewegwoorden zoals 'heuveltje op, heuveltje af, hobbeldebobbel door de sneeuw'.

Het boek is vertaald vanuit het Engels. Tijdens het thema hebben we teams gemaakt van de klas, die vervolgens ieder een andere vorm gingen uitwerken van het boek. De teams maakten een verteltafel, een eBook, platen voor het vertelkastje en speelden het verhaal na in een app. Zo komen alle deelgebieden aan de orde!

In deze blog zal ik a.d.h.v. de onderdelen uit de toolkit het thema verder toelichten.

Lezen

Tijdens het thema met het boek van Sam heb ik het boek heel veel voorgelezen voordat we aan het spelen begonnen. Zeker elke dag wel een keer in de grote en kleine kring. Al na 3 dagen hoorde ik de kinderen meepraten met het verhaal. Door het verhaal heel vaak voor te lezen gaan ze de taal beter begrijpen, vergroot hun woordenschat en kun je aan de hand van het verhaal rijkere gesprekken en tekeningen verwachten. Ik leg het boek of een kopie ook altijd in de leeshoek.

Ik vind het altijd erg leuk als de leerlingen dan het verhaal in eigen woorden gingen voorlezen aan een ander kind. Dan weet je dat het verhaal goed in hun hoofd zit. Je kunt nog verder gaan door de platen te kopiëren of te scannen en die in de juiste volgorde laten leggen. Dit past dan bij het onderdeel schriftoriëntatie. De kinderen ontdekken wat de kaft is, ze lezen van links naar rechts en ze weten wat de opbouw van het verhaal is. Deze activiteiten deed ik altijd in de eerste twee weken van het thema.

In de eerste fase van het thema maakte ik ook altijd een verhaalanalyse. Daar gebruik ik altijd een formulier voor dat de kinderen dan invullen met tekeningen. Tijdens de activiteit moeten de kinderen antwoord kunnen geven op de vragen wie, wat, waar, probleem, oplossing en einde. Dit kunnen ze tekenen en als ze willen ook de woorden erbij schrijven, op hun eigen fonetische wijze. De analyse helpt ze het verhaal beter te onthouden en later te verwerken in hun product.

Ik deel het formulier hieronder met je.

Naam: _____ Verhaalanalyse

Wie 	Wat 	Waar
Probleem 	Oplossing 	Einde

Gemaakt door Tanara Koopmans

[DOWNLOAD HET FORMULIER](#)

Luisteren

Goed luisteren is lastig want je wordt vaak afgeleid door iets wat je ziet. Vooral voor kleuters die nog hun impulscontrole moeten ontwikkelen is dat lastig. Goed luisteren kun je oefenen door luisterspelletjes. Laat de leerlingen met hun ogen dicht in de kring zitten en laat een geluid ergens in de klas horen. Ze moeten dan wijzen naar de richting waar het geluid vandaan komt. Een andere spelletje is om een zin van 3 tot 5 woorden door te geven met fluisteren. Doe dit wel in een kleine kring want je doet er een groot beroep op het geduld van de leerlingen als je de hele klas inzet.

Luisterboek

Zelf heb ik het prentenboek 'Goed gedaan Sam!' ingesproken, zodat de kinderen het boek konden luisteren met of zonder het boek erbij. Dit had ik dan op een oude mp3 speler staan met twee koptelefoons. Een splitter voor de koptelefoon zorgde ervoor dat er 2 koptelefoons aangesloten konden worden. Veel leerlingen vinden dit heel erg leuk. Ze waren in het begin vaak verbaasd dat ze mij hoorde! Mijn dochters zijn nog steeds gek op luisterboeken en ik neem ze ook altijd mee op vakantie. In de klas kun je die ook goed gebruiken. Die zijn vaak nog mooier ondersteund met geluiden. Er zijn veel luisterboeken te vinden van prentenboeken of voorleesboeken. Een aanrader dus.

Doen

Het verhaal van Sam hebben we dus op verschillende manieren nagemaakt. De verteltafel was de basis voor veel andere vormen. De achtergrond hebben we zelf gemaakt en gelijk verschillende scheurtechnieken toegepast. Bij de timmertafel werden onderdelen gemaakt voor het huis. De zin 'heuveltje op, heuveltje af, hobbeldebobbel door de sneeuw' is echt nagespeeld in de speelzaal en hing ook groot in de klas.

Met de app [Puppet Pals](#) hebben ze het verhaal nagespeeld op de iPad. Het filmpje van het desbetreffende groepje werd opgenomen, licht bewerkt door mij en dan bekeken met de klas en uiteraard gedeeld met de ouders.

Het eBook is gemaakt met tekeningen van de kinderen en daarna gescand. Teksten zijn erbij geschreven en natuurlijk gedeeld met ouders. Dit was wel veel werk voor mij wat betreft het inscannen en het omzetten in een speciaal programma. Dit thema heb ik in 2014 gedaan, dus gelukkig is dat nu veel makkelijker geworden! Het zal je dus nu minder werk kosten.

Het vertelkastje werd ook ingezet. De jongste kleuters mochten met papier een afbeelding maken van het verhaal en dat werd dan gelamineerd anders paste het niet het kastje. De platen zijn nog lang gebruikt in de leeshoek om het verhaal te vertellen.

Het werken in groepjes of teams zoals wij ze noemde was een prachtig proces om mee te werken. Ieder groepje had een eigen vorm en we hielden gaandeweg de weken een vergadering met de groepjes om te kijken waar ze stonden met hun werk. We maakten een planning wanneer de onderdelen klaar moesten zijn en wat die onderdelen waren. We werkten aan veel taaldoelen, executieve functies en ook samenwerkingsvormen.

Naast dat de leerlingen aan hun verhaalvorm moesten werken, kon het verhaal ook echt gespeeld worden in de themahoek. Hieronder zie je een filmpje met PuppetPals en het eBook dat de kinderen gemaakt hebben. De leerlingen moesten de teksten voor het eBook goed schrijven want het werd gedeeld met anderen. We gebruikte bepaalde criteria bij het schrijven van teksten. Als het naar 'buiten' ging dan moest het goed geschreven worden. Om niet alles zelf te doen zou je leerlingen van bijvoorbeeld groep 4 of 5 kunnen inzetten om de tekst te reviseren met de leerlingen. Win-win situatie.

[DOWNLOAD HET EBOOK](#)

Kijken

Het onderdeel kijken in combinatie met het boek deed ik met filmpjes over het bakken van cakejes. Uiteraard gingen we die ook echt maken. In het boek worden verschillende keukengereedschappen genoemd, dus die hebben we gezocht op platen en van thuis laten meenemen als we die niet hadden op school. Het kijken naar elkaar bij de verteltafel was elke keer weer een feest. Soms deed ik het met een kind samen en soms 2 kinderen samen. Afwisselen tussen scènes gebeurde ook.

Als kring activiteit gebruikten we kleine afbeeldingen van het boek. De kinderen krijgen allemaal een plaatje en moesten door de werkvorm 'wandel-wissel-uit' elkaar vertellen wat er gebeurt op het plaatje. Vervolgens ruilen ze van plaatje en lopen ze weer rond. Dit deed ik wel met de helft van de klas.

Naast het bekijken van de illustraties is het ook goed om digitale prentenboeken de klas in te halen. Er zijn veel digitale prentenboeken te vinden. Digitale prentenboeken zorgen weer voor een andere beleving van het verhaal wat de taalontwikkeling weer ten goede komt. Onder andere via www.bereslim.nl en www.devoorleeshoek.nl.

Spelen

Prentenboeken worden vaak gebruikt ter inspiratie voor een verteltafel. De verteltafel ontwikkelt het spel. De kinderen kiezen rollen, spelen met elkaar, verplaatsen zich in de personages van het verhaal en kunnen hun emoties via deze personages uiten. Tevens biedt de verteltafel een goede stimulans voor kinderen bij wie het spel niet 'vanzelf' op gang komt.

Bron: [Claire Hülsenbeck – Een gratis buskaart \(hulsenbeck.demon.nl\)](https://hulsenbeck.demon.nl)

Bij de verteltafel hang ik altijd het verhaal in het klein. Kinderen hebben die op volgorde gelegd en opgeplakt. Ook tijdens het buiten spelen speelden kinderen het verhaal na. Vooral met de kar over een kunstmatige heuvel rijden was erg in trek.

Ik kijk met veel plezier terug op het thema vanuit het boek 'Goed gedaan, Sam!'. Het werken in groepjes, vergaderen met elkaar, het verhaal op allerlei manieren terug vertellen en samen cakejes maken. De verteltafel heb ik veel gebruikt als we een goed boek bij een thema hadden. Het vraagt wat tijd om voor te bereiden maar als je het regelmatig doet dan raken kinderen gewend aan de vorm en de werkwijze.

Toolkit

Voor ouders en professionals biedt de toolkit voor de Media Ukkie dagen veel input. Netwerk Mediawijsheid heeft ook de [Mediadiamant](#) ontwikkeld, een wegwijzer voor ouders en professionals van kinderen van 0-18 jaar. De diamant gaat uit van vijf pijlers van mediaopvoeding:

- het hebben van plezier,
- het maken van goede afspraken over veiligheid,
- het kiezen van goede inhoud,
- samen met media bezig zijn
- het vinden van een goede balans.

De brochures, tips en materialen zijn gratis te downloaden. Mediawijsheid gaat verder dan het gebruiken van (online) materialen. Het is goed om al jong met kinderen samen te ontdekken welke media er zijn en wat het met je doet. Door samen te lezen, kijken, spelen en te luisteren leer je je kind of leerling spelenderwijs hoe om te gaan met media. Als aspirant MediaCoach vind ik het van belang dat dit onderdeel uitmaakt van ons onderwijs maar ook onze opvoeding. Wij als ouders moeten ook nog een beetje opgevoed worden over media. Dus het lezen van tips is niet alleen goed voor onze kinderen maar ook voor ons.